

1.3.1.2.3.	Errealitatea irudikatzen ezintasuna	49
1.3.1.2.4.	Kulturaren dekanonizazioa	50
1.3.1.2.5.	Zalantza, ziurgabetasuna	51
1.3.2.	Postmodernismoa eta itzulpengintza	52
1.3.2.1.	Itzulpenaren epistemologia postmodernoa	52
1.3.2.1.1.	Itzulpena, lehen mailako jardura	52
1.3.2.1.2.	Itzulpenaren funtzio sortzailea	53
1.3.2.1.3.	Itzulpena “transformazio”, “berridazketa” edo “errebisio” gisa	54
1.3.2.1.4.	Zentzu ireki, aldakor, plurala sortzen	56
1.3.2.1.5.	Elementu semantiko eta formalen arteko bereizketa eza	57
1.3.2.1.6.	Itzulpen ausarta, itzultzaile ahalduna	58
1.3.2.2.	Itzulpenaren teoria postmodernoa	59
1.3.2.2.1.	“Descriptive Translation Studies”	60
1.3.2.2.2.	“Cultural Studies”, “Power Turn”, “Gen- der Studies”	69
1.3.2.2.3.	Dekonstrukzioa	75
1.3.2.2.4.	Teoria postkolonialak	85
1.3.2.2.5.	Teoria hermeneutikoak	92
1.3.2.2.6.	Itzulpenaren poetikak	97
1.3.3.	Itzulpengintzaren diskurtso postmodernoa laburtuz	102
2.	KAPITULUA: SARRIONANDIA BAINO LEHENAGOKO EUSKAL ITZULTZAILEAK	105
2.1.	Itzulpenari buruzko gogoeta	108
2.1.1.	Joanes Leizarraga	108
2.1.2.	Axular	112
2.1.3.	Joanes Haraneder	113
2.1.4.	Joanes Etxeberri Sarakoa	114
2.1.5.	Manuel Larramendi	115
2.1.6.	Agustin Kardaberaz	116
2.1.7.	Sebastian Mendiburu	117
2.1.8.	Juan Antonio Mogel	117
2.1.9.	Bizenta Mogel	118
2.1.10.	Jean Pierre Duvoisin	119
2.1.11.	Andima Ibinagabeitia	122
2.1.12.	Jokin Zaitegi	127

2.1.13.	Bingen Ametzaga	128
2.1.14.	Salbador Barandiaran	130
2.1.15.	Bedita Larrakoetxea	131
2.1.16.	Txomin Jakakortexarena	132
2.1.17.	Itzulpen-gogoetaren eta itzulpen-praktikaren arteko kontraesanak	133
2.2.	Itzulitako obrak: itzulgaia	135
2.2.1.	XIX. mendea	137
2.2.2.	XX. mendea	141
2.2.3.	Aldizkariak	145
2.3.	Hogeigarren mendeko lau itzultzaile handi	146
2.3.1.	Nikolas Ormaetxea “Orixe”	146
2.3.1.1.	Euskaldun bipilak eta mancharat bizkorrak izan zuten burrukaldi lazgarriaren ondarra	147
2.3.1.2.	Tormes’ko itsu-mutilla	149
2.3.1.3.	Mireio	150
2.3.1.4.	Gizonaren eskubidegai guzietaz aitorkizuna	154
2.3.1.5.	Urte guziko meza-bezperak	155
2.3.1.6.	Agustín Gurenaren Aitorkizunak	158
2.3.1.7.	Salmutegia	160
2.3.1.8.	Orixeren beste hainbat itzulpen	161
2.3.1.9.	Orixeren itzulpengintzaz hainbat ondorio	163
2.3.2.	Santi Onaindia	169
2.3.2.1.	Santi Onaindiak euskaratutako autoreak	171
2.3.2.1.1.	Katoliko klasikoak	171
2.3.2.1.2.	Literatura unibertsaleko klasikoak	172
2.3.2.1.3.	“Liburu garrantzitsu guztiak”	175
2.3.2.2.	Itzulpengintzaren eta literaturaren ikuskera Santi Onaindiarengan	177
2.3.3.	Jon Mirande	183
2.3.3.1.	Mirandek euskaratzeko hautatutako idazleak	183
2.3.3.2.	Itzulpenaren eragina Miranderen sorkuntzazko lanetan	188
2.3.3.2.1.	Friedrich Nietzsche	189
2.3.3.2.2.	Charles Baudelaire	191
2.3.3.2.3.	Edgar Allan Poe	192
2.3.3.3.	Itzulpenaren ikuspegi postmodernoa	195
2.3.3.4.	Hainbat ondorio Miranderen itzulpenen inguruan	197

2.3.4.	Gabriel Aresti	198
2.3.4.1.	Arestik euskaratutako autoreak	199
2.3.4.2.	Arestiren itzultzeko modua eta jolas postmodernoak	205
2.3.4.3.	Arestiren itzulpengintzari buruzko gogoeta	211
3.	KAPITULUA: ITZULPENARI BURUZKO GOGOETA ETA ITZULPEN-PRAKTIKA JOSEBA SARRIONANDIAREN LANETAN	215
3.1.	Itzulpenari buruzko gogoeta Sarrionandiaren lanetan	217
3.1.1.	“Itzulpena eta traizioaren praktika” (1978)	219
3.1.2.	“Giovanni Boccaccio eta Gabriel Aresti Dekamerone tipi batean” (1980)	227
3.1.3.	<i>Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak</i> , “Hitzaurre” (1985)	227
3.1.4.	<i>Bost idazle Hasier Etxeberriarekin berbetan</i> , “Joseba Sarrionandia” (2002)	233
3.1.5.	<i>Moroak gara behelaino artean?</i> , “Literatura txikiak eta munduko literatura” (2010)	237
3.2.	Sarrionandiaren itzulpen-praktika	243
3.2.1.	Itzulpenaren beharra	243
3.2.2.	Sarrionandiak itzultitako egileak eta obrak	247
3.2.2.1.	Mendebaldeko tradizioko literaturetan hautaturikoak	251
3.2.2.2.	Literatura “exotikoak”	252
3.2.2.3.	Herri zapalduen literaturak	253
3.2.2.4.	Europako literatura minorizatuak	254
3.2.2.5.	Espainiar eta latinamerikar literaturak	255
3.2.2.6.	Poema argitaragabeak	256
3.2.2.7.	Sarrionandiaren itzulpenen aniztasuna eta bazterreko-tasuna	256
3.2.3.	Sarrionandiaren itzulpen-estrategiak	258
3.2.3.1.	Apokrifoak	262
3.2.3.2.	Fikziozko itzultzaileak	276
3.2.3.3.	Zubi-hizkuntzak eta zubi-testuak	283
3.2.3.4.	Itzulpenen harrobiak	289
3.2.3.5.	Sorburu-testuen zatitze eta moldatzea	309
3.2.3.6.	Itzulpenaren eragina Sarrionandiaren lanetan	317
3.3.	Sarrionandia: itzultzaile postmodernoa?.	333
	ONDORIOAK: DENA DA FUNTSEAN TRANSLAZIOA	343

BIBLIOGRAFIA 353

**ERANSKINA: JOSEBA SARRIONANDIAK ITZULITAKO TESTUEN
FITXAK** 381

1. Lur eremua (1983) 384
2. Hamairu ate (1985) 385
3. Marinela (1985) 396
4. Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak (1985) 397
5. Hezurrezko xirulak (1991) 424
6. Galegoz heldutako poemak (1991) 447
7. Marinel zaharraren balada (1995) 450
8. Manuel Bandeira. Antologia (1999) 451
9. Aldizkarietan argitaratutako itzulpenak 459